

RISTIKKO- AKATEMIA

www.ristikkoakatemia.fi

Muotia ja uutisia

Mitkä sanat ovat soveliaita ristikkoihin? Kuinka monen ihmisen yleisessä tietämyksessä sanan pitää olla ennen kuin se kelpaa yleissuomalaiseen ristikkoon?

Kuinka monta kertaa sanan pitää esiintyä yleisissä julkisissa teksteissä, esimerkiksi sanomalehdissä tai verkkokeskusteluissa, ennen kuin se kelpaa myös sanaristikkoihin?

Uudissanoja keksitään jatkuvasti, varsinkin kaikenlaisen teknologian alalla. Jotkin näistä sanoista ovat ihan oikeata suomea, jonkun osuvasti keksimiä tai kääntämiä. Jotkin sanat taas ovat ihan oikeata tai keksittyä englantia tai vaikkapa japania. SKYPE ja SUSHI. Vaikka jälkimmäisestä tuleeikin helposti suomalaisen suussa vain pelkkä SUSI. Mutta näistäkin on saatu viriteltyä suomenkielisiä verbejä: SKYPETTÄÄ ja SUSHITELLA. Lienevätkö nämäkään Kielitoimiston suosittelemia ja virallisesti hyväksyttyjä?

Sama ilmiö on kyllä olemassa monissa muissakin maailman kielissä. Tiesittekö, että jäätelö on japaniksi AISUKURIMU? Siis ICE CREAM kirjoitettuna ja äännetynä hieman toisella tavalla.

Uudissanoja keksivät myös hallintoviranomaiset. Kaikenlaista virastokieltä ja uutta terminologiaa suolletaan esiin jatkuvasti, monienkin runosuonistoista. Jokin osa siitä kaikesta jää yleiseen käyttöön, jokin osa unohtuu vähitellen. Suomessa Mitä Missä Milloin -kirjasarja on vuosittain listannut uusia sanoja. Kannattaisi kenties vilkaista vaikkapa kymmenen vuoden takaisesta kappaleesta, kuinka moni uudissana vielä tuntuu tutulta ja ymmärrettävältä.

Mutta onhan meillä myös muotisanat SOTE ja SOME. Kumpi niistä on somempi? Ja ovatko nämä sanat oikeata suomea, vaikka varmasti ovat nykyisin kaikkien tuntemia ja jäävät elämään? Tai vaikkapa IHKU. Siis IHANA nykylasten kielellä.

Suomen kielen muotisanoista saa kenties ajankohtaisinta tietoa osoitteesta www.urbaanisanaakirja.com. Huomautamme kyllä vielä, että koska kyseessä on enimmäkseen nuorison käyttämä kieli, sivuston sisältö ei kaikilta osin ole soveliaista lapsille tai vanhuksille tai muille, jotka helposti loukkaantuvat toisten kielenkäytöstä.

Kahvila on muuten japaniksi KISSATEN. Kuulostaa hauskalta sekin. Sekä suomalaisille että ruotsalaisille.

Antti Parkkinen
antti.parkkinen@ristikkoakatemia.fi

Lähetetään ristikkoiheisia kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:
www.facebook.com/groups/ristikkoakatemia/